

Szerkesztőségi iroda:
Nagybecskerek, Zápolya-u. 1.,
ahová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő

Kiadóhivatal:
Fleits Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-u. 1.
ahová a hirdetések, az előfizet-
ések és a lap szétküldésére
vonatkozó felszólalások inté-
zendők.

***** Telefon-szám 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.
Főszerkesztő: Dr. BRÁJER LAJOS.

Előfizetési árak:
Egész évre ——— 24 K.
Félévre ——— 12 K.
Negyedévre ——— 6 K.
Egy hóra ——— 2 K.
— Egyes szám ára 3 fillér. |

Hirdetések
a kiadóhivatalban fogadtat-
nak el. Azonkívül az összes
hirdetési irodákban.

Megjelenik vasár- és ünnep-
napok kivételével mindennap
délután 5 órakor. *****

Nagybecskerek, 1912.

XLI. évfolyam 224. szám. 250

Kedd, október 1.

Elemi csapások.

— október 1.

Amint előre félhettünk már hetekkel ezelőtt, az valóban bekövetkezett Magyarországra. Csak egy-két nap óta fordult az idő jobbra; az egész szeptember betetőzte azt a sok kalamitást, amit már az abnormális nyári időjárás okozott. Ha megrendít bennünket az a hír is, hogy a tájfun végigsöpörve Japánországot, ott rémületes pusztítást okozott: annál inkább kell megdöbbenünk a magunk szerencsétlenségén. Csóstól jön, nem is egyenkint. A Maros völgye, mely már a tavasszal is ki volt téve az árvíznek, majdnem egész hosszúságában a pusztulás képét nyújtja. A politikai izgalmak kiszínezésében, úgy látszik, a sajtó már annyira elfásult, hogy a messziről ide nem hangzó jajkiáltásokra már nem talál kellő hangot és szürke egyformaságban közli az elöntött házak, gyümölcsösök, még fennálló vetések, földönfutóvá lett családok, sőt halottak hírét. De sok kárt szenvedtek a tiszamenti, sőt a dunamenti lakosok is nagy területükön, ha kárunk nem is oly katasztrófaszerű, mint a Maros völgyében.

De nemcsak az árvíz rombol. Egy rövid hír tudatja, hogy a sátorlajauhelyi gyümölcs- és szőlőkiállítás és vásárt nem tartják meg, mert a kiállításra szánt szőlő megrothadt. Ez a szőlőrothadás azonban nemcsak egy helyen lép föl, hanem szerteszét az egész országban. A tulajdonosok kénytelenek gyorsan szüretelni, hogy megmenthessék ami megmenthető; de a must olyan savanyu, hogy a kormány a törvény alapján kénytelen megengedni a cukrozást. Mert cukrozás

nélkül a legtöbb gazda még a borát sem fogná értékesíteni, olyan tökéletlen lesz az. De a szőlőtermés kis része annak a kárnak, amit a folytonos esőzés okozott. Sok helyen még nem ért véget a eséplés, az osztagban levő gabona megfűlled; a kukorica meg oly nagy mennyiséggel szerepel a termésben, nem érhet meg, a burgonya, sok felé a szegény nép fő táplálka, szintén rothad.

Eppen akkor, amikor a pénzviszonyok felszűntése is növeli a megélhetés nehézségét. Ily körülmények közt ismét a kormányra hárul a feladat, hogy az általános bajon segítsen. Legrosszabbul fog azonban járnai a városi fogyasztó közönség, amelyet nagyobb mértékben fenyeget a drágaság. Ily körülmények közt még mindig nincs egyéb dolgunk a veszekedésnél!

A víz sterilizálása kérdéséhez.

Kolozsvár, okt. 1.

A Torontálból értesültem, hogy a nagybecskereki ivóvíz kérdésének megoldásában az ózonnal való bakteriummentesítés is szerepel, sőt a 219. szám ismertét közöl az ózonizálásról s a cikkirő e módszert dicsőítette.

Ha a szobanforgó tisztító eljárás a technika terén eddig ismertek között a legjobb volna, úgy szótlanul meghajolnék a cikkirő dicsőítő irányzata és Nagybecskerek városának ama törekvése előtt, amelylyel az ivóvíz kérdését végre dülőre akarja juttatni, de miután ez nem így van, a következőket bátorodom a városi tanácsnak figyelmébe ajánlani:

Az ózonnal való tisztításnak nagy hátránya, hogy az ózon a víznek különös,

mondhatni kellemetlen ízt kölcsönöz. Ez állításom valódiságáról könnyen győződhetnek meg az illetékes tényezők. Utazék a tanácsnak s a közgyűlésnek 1-2 tagja Nagyszebenbe az ozonizált víz ízének megállapítása céljából. De, miután a város víztisztító-telepén a víznek csak egy része jut az ozonizátorba s a másik része pedig bakteriummentes forrásvíz s a kétféle víz egyesülve kerül a vízvezetékbe (35 l/mp. ozonizált víz egyesül 20 l/mp. tiszta vízzel), emélfogva az egyesülés előtti ozonizált tiszta víz íze volna a kiküldött bizottság részéről megállapítandó, mert a Béga folyó összes szűrt víze fog ózonnal tisztítatni.

Ha a bizottság hivatalos útjáról a víz ízének meglegedésével térne vissza, úgy fogadja el a város az ozonizátor berendezését; azonban kételkedem abban, hogy a víz íze a bizottság tetszését megnyerné, akkor, ha alkalom kínálkozik a víznek oly módon való sterilizálására, hogy sem a víz íze, sem szaga meg nem változik.

Marseille város az 1910. évben beható kísérleteket végzett annak a megállapítására, hogy a teljesen zavaros Durance folyóból az ivás céljára szolgáló kifogástalan víz minő uton állítható elő?

Az ozonizáló eljárást a bíráló-bizottság elvetette, abból az okból, mert az ózonnak különös íze érezhető volt s a higanygőzlámpa fényével való bakteriumölő módszert fogadta el, melynek alapelve a következő:

A víz félgömb alakú edényben mozog, amelynek középpontjában kvarcablakokkal lezárt szekrényben higanygőzlámpa foglal helyet. A lámpának ultraviola (a napfény spektrumának az ibolyán túl levő része) sugarai néhány másodperc alatt kipusztítják a vízben levő bakteriumokat.

A marseillei telepen egy lámpa naponként 600 m³ vizet képes sterilizálni s egy m³ víznek tisztításához 26 wattóra energia szükséges.

„TORONTÁL” tárcája.

A gyászruhás nő.

Hallgassatok reám. Titkomra hallgassatok, melyet el kell mondanom, különben megfojt, megöl.

Hallgassatok reám és ne higyjétek, hogy örült vagyok. Vannak, akik tébolydába akarnak zárni, de nincs igazuk, mert nem vagyok örült, bár azt mondom, állítom, hiszem, tudom, hogy én — én ketten vagyunk.

Mikor láttam őt meg először? Elfeleltem pontos idejét, csak azt tudom, ősz volt, színes lombu, enyhe, esős őszi idő. A sáros utcákon át én valahova siettem, ahol valaki haldokolt, aki engem nagyon szeretett. Siettem, futottam s fejem le volt hajtva, mintha imádkoznám. Egyszer csak fel kellett tekintenem s a gázlámba fényében megláttam egy női alakot, aki mellettem ment. Gyászfekete ruhát viselt és nem volt semmi feltűnő rajta, csak szeme, mely égő fekete volt, mint ruhája s ruháján egy piros koralltű, mely olyan volt, mint ajka. Előtte ment, megállt a kirakatok előtt, már nem siettem én sem, köszönt néhány ismeretlen embernek, megszólított néhányat és én ugyanazt tettem, amit ő. A színházba ment, én utána. A szemben levő páholyba ültem, ahonnan jól láthattam égő szemét és ajkát és kacagtam, kacagtam, mint ő, mig teljesen ki nem merültem. Akkor elmentem barátomhoz, aki szeretett engem, akinek a vigasztalás és bicsánat szavait kellett volna elvinnem és meghalt, mig én a színházban kacagtam

Abban az időben nem szerettem senkit. Volt egy férfi, ki páromul akart szegődni, de én ismertem minő aljas, becsutelen, aki csupán hiúságból szeret és nem volt kedvem szeretni.

Kért, könyörgött, szidott, átkozott, én hideg maradtam.

— Ha holnap nem, akkor soha többé, — és reszkett a hazug szerelemtől, — ha holnap nem, akkor soha, — kiáltotta egyszer felém. És én hidegen feleltem: — soha többé.

És mikor a „holnap” mára vált, nyugodtan haladtam a tenger felé, melynek partján a déli nap csodafényben ragyogott. Akkor hirtelen megpillantottam a feketeruhás nőt, kinek hervadt arcában feketén fénylett szeme s piros ajka égett, mint gránátfa virága. Ő nem nézett rám, de én feléje huzódtam. A város felé ment, rémülve láttam, hogy arra tart, ahol nekem légyottnak kellene lenni a megvetett férfival. És én lépésről-lépésre követtem, mint gazdáját az engedelmes állat. Aztán megdöbbenve láttam, hogy a férfi ott volt, várt rám, diadalmasan mosolygott és nem vette észre a fekete kísérte-tet, mely hozzá közeledett, csak engem látott, aki azt követtem.

Felém sietett s győzelemtől csengő hangon szólt: — Köszönöm.

És az a feketeruhás nő mosolygott és én, aki üvölteni szerettem volna a kintől, én is mosolyogtam.

— Szeretsz? — kérdezte. — Szeretlek, — suttogta rémem, én pedig, kinek ajkán visszautasító szitkok voltak, szeliden feleltem: szeretlek.

— Örökké!

— Örökké, — suttogta ismét a rém s én, ki alig éltem már, fuldokolva feleltem: örökké.

— A Madonnára esküszöl?

A Madonnára esküszöm.

És két évig szerettem a férfit, akit nem szerettem és engedtem magamat szeretetnél attól, aki nem szeretett. És most azt állítják rólam, hogy örült vagyok. És meg akarják gyógyítani fejemet, mely nem beteg és számításán kívül hagyják lelkemet, melyet fogva tart a feketeruhás rém, aki nem úgy cselekszik, mint én akarok, de aki után úgy kell cselekednem, ahogy ő akar.

Akit szerettem lelkem mélyéből, szíven igazából, azt elriasztotta mellőlem gunyos arcával, mert utána, susogása után azt mondtam az imádott férfinak, kinek hűségéről meggyőződtem: — Nem hiszek neked, hazug vagy!

S mikor ezt kimondtam, mikor ő elhagyott, a tükörben megpillantottam magamat, vézna, törékeny testemet fekete ruhában, sápadt arcomat, melyből feketén, miként ruhám, sötételett szemem és égő ajkamat, mely vörös volt, mint a korall, mit keblemen viseltem. Az ő alakját láttam, de ez az enyém volt és felordítottam, mint egy állat, melyre halálos csapást mértek.

Megmondtam, most az hiszitek, hogy örült vagyok. Nem igaz. Ne orvost hívsatok, de papot, aki kiüzi lelkemből azt a másikat, aki nem akar elmenni, aki velem akar élni, helyettem cselekszik mindig, úgy, ahogy én nem akarom s aki miatt azt hiszitek rólam, hogy örült vagyok...

Serao Matild.

A higanygőzlámpa módszernek nem kis előnye abban is nyilvánul az ozonizálással szemben, hogy gyenge feszültségű (Marseilleben 220 volt) áram használható, míg az ózonnak villamos kisüléssel való előállítására csak nagyfeszültségű árammal (Nagyszebenben 10.000 volt) lehetséges.

Egy másik előnye a higanygőzlámpa rendszernek az, hogy a szűrőberendezés jó működése alapfeltételét képezi a sterilizáló hatásnak, mert egy porszem is elegendő a baktériumölő fénysugarak útjának megakadályozására. Igaz, hogy a dolog akként is magyarázható, hogy éppen a rendkívüli érzékenység miatt nem ajánlatos ez a rendszer a Béga szűrt vizének sterilizálására. De ha Marseille, Rouen, Lyon városokban oly szűrőberendezéseket sikerült készíteni, amelyek a vizet iszapjától teljesen megtisztítják s a vízzel egyáltalában nem érintkező higanygőzlámpával évek óta kitűnő eredmények voltak elérhetőek, úgy semmi akadály sem lehet annak, hogy a víz izét hátrányosan meg nem változtató, kifogástalan eljárás fogadtassék el.

Számolnom kell azzal az ellenvetéssel, hogy „ha Nagyszebennek jó az ozonizált víz, úgy Nagybecskerek városának sem fog megártani.” Igaz, hogy ez is egy okoskodás, de olyan, amely nagyon hátterbe szorul abban a pillanatban, midőn egy nagy költséggel építendő mű alkotásához a legjobbat kívánjuk.

Benyó Albin
kolozsvári városi mérnök.

HIREK.

— **A király nevenapja.** Október 4-én lesz a király nevenapja, amelyet mint minden évben az idén is országszerte megünnepelnek. Ez alkalomból Nagybecskereken a róm. kath. plébánia-templomban október 4-ikén d. e. 10 órakor ünnepi mise lesz, amelyre hivatalosak az összes hatóságok, testületek és intézetek.

— **Az őszi rendes közgyűlés.** Megirtuk, hogy Torontálvármegye törvényhatósága legutóbbi rendkívüli közgyűlésén a vármegye őszi rendes közgyűlését október 9-ikére tűzte ki. A közgyűlést előkészítő állandó választmányi ülés október 8-ikán d. u. 4 órakor lesz, ugyanaz nap d. e. 10 órakor pedig számonkérő tisztségeket tartanak. A rendes őszi közgyűlésen tárgyalják a vármegye 1913. évi költségvetését, továbbá az 1913. évre kivetett megyei pótdadót. A tárgysorozat többi pontjai közül kiemeljük még a következő ügyeket:

Szabolcsvármegye határozata a külföldön tartózkodó magyar állampolgárok lakóhelyének kötelező nyilvántartása s azok jogsegélye tárgyában. — Nagybecskerek város határozata a város kerületi beosztása tárgyában. — A számvevőség előterjesztése a vármegyei és árvapénzek elhelyezése tárgyában. — A művészeti felszólítása alapítványként való belépés iránt. — Jagodics János kérvénye a torontálvásárhely-oppovai létesíteni szándékolt vasútvonal segélyezése tárgyában. — A dévai népgyűlés kérvénye a koresmákról szóló szabályrendeletnek alkohol-ellenes megalkotásáról. — Törökbecse határozata a községi utcák, illetve járdák aszfaltozása tárgyában. — Józseffalva határozata a Reservát földek eladása tárgyában.

— **Önkéntesek tiszti vizsgálja.** Az egyéves önkéntesek tiszti vizsgálja a napokban ért véget. Habár a vizsgák eredménye sok önkéntesre nézve kedvezőtlenül végződött, mindamellett az idej vizsgák nem keltettek olyan kellemetlen érzést, mint az előbbi években. Igaz, hogy szigorúan járt el a vizsgáló bizottság s csak az igazán érdemeseknek nyitotta meg az utat a tartalékos tiszti rangfokozat, de az idén az új véderőtörvénynek megfelelően az önkéntesek nem tartatnak vissza a második év leszolgálatára. Akik a vizsgán elbuktak, azok egyszerűen nem lehetnek tartalékos tisztek.

A nagybecskereki huszon-

kilencedik gyalogezred egyéves önkéntesei közül negyvenhatan jelentkeztek a vizsgán, akik közül a következők vizsgáztak eredményesen: Kosztics Péter, Feletár Béla dr., Berkovits Sándor, Kováts Ernő, Schmidt Árpád, Kappusz József, Dittrich Aurél, Wiener Oszkár, Kocsis Sándor, Poledna Rezső, Kamp Elek, Domonkos Oszkár, Cserny Antal és Pál, Klapka József, Princz Mihály, Czimer Pál, Dominik József, Hanke Kálmán, Löbl Armin, Jovanovics Mihály, Lenhardt János, Huberland Gyula, Croglet Miklós, Szeredai Ernő, Reich Gyula, Schaffer Károly dr., Ugray Imre, Wiener Izsó, Weidmann Miklós, Schindler Imre, Boer Zoltán, Bósz István, Markovity Miklós, Constantinovics János, Grubacszy Gábor, Feisthammel Lajos, Zboril János és Kászonyi Rikárd dr.

— **A téli vasúti menetrend.** A magyar kir. államvasutak vonalain és az általuk kezelt magánvasutakon folyó évi október hó 1-én a téli menetrend lép életbe, mely a jelenleg érvényben levő nyári menetrenddel szemben a következő lényegesebb változásokat tartalmazza a délvidéki vonalokon:

A Nagybecskerek—pancsovai vonalon. A Pancsováról jelenleg délután 12 óra 50 perckor induló személyszállító tehervonat már délután 12 óra 30 perckor fog indulni és Antalfalvára 2 óra 56 perc helyett már délután 2 óra 33 perckor fog megérkezni.

A Számos—antalfalvai vonalon. Egy új vegyes vonatpár helyeztetik forgalomba, indul Antalfalváról reggel 7 óra 40 perckor, érkezik Antalfalvára délelőtt 10 óra 12 perckor.

A Valkány—Temesvár—Józsefvárosi vonalon. A Valkányra Nagyszentmiklósról jelenleg délután 3 óra 12 perckor érkező személyvonat Valkányra már délután 2 óra 18 perckor fog érkezni, miáltal ott csatlakozást nyer Budapest és Nagyikinda felé.

A Temesvár—Józsefváros—buziásfürdői vonalon. A Temesvárról—Józsefvárosról Buziásfürdőre d. u. 3 óra 25 perckor induló és a Temesvárról—Józsefvárosra Buziásfürdőről délután 12 óra 22 perckor érkező nyári vonatpár egész éven át fog közlekedni, a Temesvárról—Józsefvárosra Buziásfürdőről este 9 óra 7 perckor érkező személyvonat megszüntették, helyette a Temesvár—Józsefvárosra jelenleg este 6 óra 50 perckor, az új menetrend szerint pedig este 7 óra 10 perckor érkező személyvonat közlekedik.

Az oraviczabánya—resiczabányatelepi vonalon. A Resiczabányatelepről jelenleg éjjel 2 óra 27 perckor induló személyvonat már éjjel 2 órakor fog indulni és Boksánbányára 3 óra 34 perc helyett már éjjel 3 óra 14 perckor fog érkezni, további menetrendje változatlan marad.

A Vejte—boksánbányai vonalon. A Boksánbányáról jelenleg éjjel 3 óra 40 perckor induló vegyesvonat már 3 óra 20 perckor fog indulni és Zsidovinba 4 óra 22 perc helyett már reggel 4 óra 02 perckor fog érkezni, a további menetrendje nem változik.

— **Háborus hírek.** Ma minden egyéb eseményt és izgalmat háttérbe szorítottak a háborus hírek izgalmi. Már a kora délelőtti órákban megkaptuk a jelentést, hogy Bulgária, Szerbia és Görögország mozgósította hadseregét Törökország ellen s mivel egy ilyen nagy Balkánháború közvetlen közletről érint bennünket, már a mi hadseregünk mozgósításáról is szóltak a hírek s ez viszont itt minket, a Balkánhoz közellakókat kétszeresen érdekelt. Az emberek egész nap egyébről sem beszéltek, mint a háborus veszedelemtől s szerkesztőségünk telefonja folyton csörgött s hallatszottak az izgatott kérdőkördések a háborúról. Szerencsére ma még nem dördült el az első ágyuszó s annak megszólalásáig még mindig lehet remélni, hogy a háborus veszedelem elmulik felőlünk, ami bizony ezekben az amungy is nehéz időkben kétszeresen kívánatos.

— **Uj százkoronás bankó.** A mai nappal megkezdik az új százkoronás bankók kibocsátását. A régiekről ugyanis kiderült, hogy könnyen hamisíthatók. Az új százkoronások sokkal egyszerűbbek, formásabbak és csinosabbak lesznek s a rajzuk is megkönnyíti a hamisítás felismerését. Persze ez csak az emberek egy igen kis részének szól, mert a nagy tömegnek az új hamisítatlan százkoronásokból se jut.

— **Sorozás Nagyikindán.** Mint Nagyikindáról jelentik, ott a napokban ért véget a sorozás. Állításköteles volt: 521; megjelent: 389, akik közül bevált összesen 95, vagyis husz százalék.

— **A megjavított takarékpénztári könyv.** Pancsováról jelentik: Erdélyán Vitályosnak a pancsovai hitelbanknál 1200 K betétje volt, amelyet lassanként kiszedegetett, hogy csak 1 K 33 fillérje maradt. Ezt azonban ügyesen megkorrigálta s a könyvecskébe magának beirt 400 K betétet. Ebből a feleségével 300 K-t akart fölvetetni, azonban a turpisságra rájöttek s a házaspárt letartóztatták.

TAJÉKOZTATÓ.

Az ingyenes olvasóhelyiség és könyvtár nyitva van minden nap délután 5 órától este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon délután 2 órától este 10-ig. Könyvtárra vasárnap, szerda, péntek délután 5-7 óráig.

A fürdő (telefonszám 118.) minden nap reggel 6 órától kezdve déli 12 óráig az urak részére nyitva van, hölgyek részére minden hétfő, szerda és pénteken déltől negyed 5 óráig délután. Ugyanazon napokon este 5-7 óráig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délben gőzfürdő. A kádfürdő reggeltől este 7-ig nyitva.

A „Magyarországi munkások rokkant- és nyugdíjgyűlése” nagybecskereki fiókja minden hó 1-je és 15-ike után eső vasárnapján fogad el befizetéseket az Ellmer-féle helyiségben d. u. 3-5 óráig. — A beiratások szintén ott eszközöltetnek.

Október 7. A közig. bizottság ülése.
8. Számonkérő tisztsizék.
8. Megyei áll. választmányi ülése.
9. Őszi rendes közgyűlés.
10., 11., 12., 13. Országos vásár.

Színház.

Heti műsor:

Okt. 1. Kedd: Asszonyfaló. Operette.
Okt. 2. Szerda: Asszonyfaló. Operette.
Okt. 3. Csütörtök: Csitri. Vigjáték.
Okt. 4. Péntek: Cornevillei harangok. Operette.
Okt. 5. Szombat: A kém. Szimfonia.
Okt. 6. Vasárnap d. u.: Ocskay brigadéros. — Este Leányvásár. Operette.

** **A megnyitó-előadás.** Ma este nyitja meg Mezey társulata a nagybecskereki őszi színiévadot. Megnyitó előadásul a társulat bemutatja Eyslernek „Az asszonyfaló” című operettjét, amelyben az egyes szerepeket Medgyesi Erzi, Kiss Cecil, Szécsi Ferenc, Bíró Géza, V. Márkus Angela, Váradi Izsó, Aranyos Mancsi, Ligeti Angela, Szegedi Ella, Ritkai Vilma, Szegedi Mici, Pécskai Vilmos, Tóth József, Rónai Imre, Borsodi Paula és Miskolczi Ferenc játsszák.

TÖZSDE.

(Árak 50 kilogrammonként.)

Buza (októberre)	11:32	—
Buza (áprilisra)	11:87	—
Rozs (októberre)	9:62	—
Rozs (áprilisra)	10:23	—
Zab (októberre)	10:78	—
Zab (áprilisra)	9:68	—
Tengeri (májusra)	7:75	—

Fog-Krém
KALODONT
Szájviz

Balkáni háború küszöbén.

Bulgária, Szerbia, Görögország mozgósított. — A külügyminiszter nyilatkozata. — Bulgária és Szerbia megszakította Magyarországgal a táviró- és telefonösszeköttetést. — Monarchiánk készen van.

Budapest, okt. 1. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A balkáni puszkaporoshordó, mely évtizedek óta nyugtalanítja Európa békéjét, ma hajszálnyira van a felrobbanástól. Már napok óta szállnak a riasztó hírek, hogy Bulgária harcra készül Törökország ellen s a legutóbb is csak hajszálon múlt a háború kitörése, de eddig Ferdinánd királynak s a nagyhatalmak erélyes föllépésének sikerült a háborút megakadályozni. Most újabb azonban megint komolyabb, sőt válságos fordulatot vett a helyzet, mert Bulgária s vele együtt, úgy látszik tükös megállapodással, Szerbia és Görögország elrendelték hadseregeinek mozgósítását. A háború még nem tört ki s az első ágyudörgéstől még azt hisszük sok választ el bennünket, de a helyzet, mint azt Berchtold gróf külügyminiszterünk is kijelentette, nagyon komoly. Ránk nézve némileg megnyugtató lehet, hogy a monarchia teljesen el van készülve, de bizony örvendetes volna, ha a hatalmaknak sikerülne a vérontás kitörését megakadályozni, annál is inkább, mert egy balkáni háború arányai beláthatatlanok s esetleg világháborút vonhat maga után.

Most adjuk itt a háborús válságról szóló jelentéseinket:

Bulgária, Szerbia, Görögország mozgósított.

Budapest, okt. 1. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Szófiából jelentik: A bulgár távirati iroda hivatalosan jelenti, hogy tekintettel azokra a riasztó hírekre, hogy tetemes török haderőt vontak össze Drinápolynál és környékén, a bolgár kormány kénytelennek látta magát a mozgósítás elrendelésére.

Budapest, okt. 1. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Belgrádból sürgönyzik: Péter király ukázt irt alá, amely elrendeli a szerb hadsereg általános mozgósítását. Az ukáz egyben a skupstinát okt. 4.-ére rendkívüli ülészsakra hívta össze.

Budapest, okt. 1. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Athénből sürgönyzik, tekintettel Törökország mozgósítási műveleteire és Törökország nyugtalan belső helyzetére, a görög kormány elrendelte összes szárazföldi és tengeri csapatainak mozgósítását.

A király és a háborús hírek.

Budapest, okt. 1. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Bécsből jelentik, a királyt tegnap este értesítették a balkán államok mozgósításáról. A király a hírek vétele után nyomban külön kihallgatáson fogadta Berchtold gróf külügyminisztert.

Egy mai bécsi távirat szerint a király ma délelőtt újból különkihallgatáson fogadta Berchtold gróf külügyminisztert, aki egy óra hosszat időzött az uralkodónál.

A külügyminiszter nyilatkozata a delegációban.

Budapest, okt. 1. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Bécsből sürgönyzik: Berchtold gróf külügyminiszter a magyar delegáció tengerészeti albizottságának ma délelőtti ülésén a helyzetről a következő kijelentést tette:

— Sajnos, nagyon komoly lett a szituáció; ahogy azt előre láttuk. Eppen azért nem ért bennünket készületlenül a helyzet. Minden eshetőségre teljesen el vagyunk készülve, de ismétlem, nem hiszem, hogy ne sikerülne rendet csinálni.

Tegnap este kijelentette Berchtold külügyminiszter, hogy a nagyhatalmak teljes erővel arra törekcszenek, hogy a veszélyt elhárítsák s hogy a béke továbbra is föntartassék.

Bulgária és Szerbia megszakította a táviró- és telefonösszeköttetést Magyarországgal.

Budapest, okt. 1. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Szófiából tegnapi kelettel jelentik, a bulgár kormány 24 óra óta azon van, hogy Bulgáriát elszigetelje a külvilágtól. A kormány minden táviratot, amely a háborús eseményekről szól, elkoboztat.

Budapest, okt. 1. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Félhivatalosan jelentik, hogy Bulgária és Szerbia megszakította Magyarországgal a táviró- és telefonösszeköttetést. A magyar posta és táviró vezérigazgatósága azonnal igazolásra hívta a fölakét állam kormányát, miután a nemzetközi egyezmények értelmében ilyen megszakítást előre be kell jelenteni az illető állam kormányának.

Ma délelőtt már direkt híreket nem is lehetett kapni sem Szófiából, sem Belgrádból, mert a táviratokat nem továbbították s az összes telefonvonalakat a kormányok lefoglalták.

A helyzet Boszniában.

Budapest, okt. 1. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Szerajevóból sürgönyzik, az éjjel egy órakor az egész helyőrséget általános riadóval fölverték és készenlébbe helyezték. A riasztás csak kísérletképpen történt, hogy meggyőződjenek róla, szükség esetén kifogástalanul történik-e a készenlébbe helyezés. A kísérlet tökéletesen sikerült.

Mint egy másik szerajevói távirat jelenti, ma volt ott a XV. hadtest számára a gabonaszükségletek biztosítására az ajánlati tárgyalás. A katonai parancsnokság kijelentette, hogy az összes följánlott gabonaműveket megvásárolja, sőt még ezenfelül is tett óriási rendelést, illetőleg óriási mennyiségű gabonát kötött le a katonaság számára.

A monarchia teljesen elkészült.

Budapest, okt. 1. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Bécsi jelentések konstatálják, hogy a monarchia minden irányban teljesen elkészült. Nevezetesen pedig elkészült a déli határon. Különösebb intézkedésre nincs szükség, mert három nap alatt a mozgósítás teljesen elvégezhető.

A vezérkari főnök megszakította szabadságát.

Budapest, okt. 1. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Bécsből sürgönyzik, Schemua Balázs vezérkari főnök, aki most szabadságon van s szabadságát Budweisban tölti, ma megszakította szabadságát s visszatért Bécsbe.

Titkos egyezmény monarchiánk és Törökország között.

eredeti távirata.) Diplomáciai körökben azt a hirt terjesztik, hogy monarchiánk és Törökország között titkos egyezmény volna. Ezt a hirt Bécsből ma erélyesen megcáfolják.

Bécsi diplomáciai körökben azonban az a felfogás, hogy a Balkánállamoknak nem állhat meg az a védekezése, hogy Törökország provokálta volna őket a mozgósításra.

A görög király utban hazafelé.

Budapest, okt. 1. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Bécsből sürgönyzik, György király félbeszakította külföldi tartózkodását s ma reggel odaérkezett. György király ma délelőtt meglátogatta Berchtold gróf külügyminisztert s vele huzamosabb ideig tanácskozott. A király ma délután folytatta útját hazafelé.

A helyzet Konstantinápolyban.

Budapest, okt. 1. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Konstantinápolyból sürgönyzik, ott általános rémületet kelt a Balkán-államok mozgósítási hire. A portán a minisztertanács állandóan permanenciában van. A bolgár-szerb hajónak a kikötőkben megtiltották a kirakodást. Nenadovics szerb követ 24 órai határidőt tűzött ki, hogy a szerb municós szállítmányok Marseillebe való továbbítását engedjék meg.

Montenegró.

Budapest, okt. 1. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Rómából sürgönyzik, Tomanovics montenegrói miniszterelnök tegnap odaérkezett s előbb tanácskozott az olasz külügyminiszterrel, majd az olasz királyhoz ment kihallgatásra. A kihallgatáson a miniszterelnök átadta Nikita sajtókezű levelet, melyben arról értesíti az olasz királyt, hogy a montenegrói kormány szintén elhatározta a mozgósítást.

Orosz hang.

Budapest, okt. 1. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Szentpétervárról sürgönyzik, a Novoje Vremja azt írja, hogy nem lehetetlen, hogy ha Szerbia Törökországgal háborúba keveredik, akkor Ausztria-Magyarország támadólag lép föl Szerbia ellen s megszállja Belgrádot. Emiatt azonban — írja a N. V. — Szerbia ne essen kétségbe, mert a székhelyt elhelyezheti az ország déli, védettebb vidékére.

A delegáció.

Budapest, okt. 1. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Bécsből sürgönyzik, a magyar delegáció tengerészeti albizottsága Daniel Gábor báró elnöklésével ülést tartott, amelyen Rosenbergyula előadó ismertette a költségvetést.

Désy Zoltán rágalmai.

Budapest, okt. 1. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A minisztertanács fölhatalmazta a budapesti főügyészséget, hogy Lukács László megrágalmazása miatt emeljen vádat Désy Zoltán országgyűlési képviselő ellen, ismert rágalmai miatt.

Hajóösszeütközés az Aldunán.

Budapest, okt. 1. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Súlyos katasztrófa történt az éjjel az Aldunán. A magyar folyam- és tengerhajós társaság „Széchenyi István“ nevű hajója Harsova nevű román községnél összeütközött a „Krotus“ nevű román katonai naszáddal. A naszád elsüllyedt és sok katona vízbefult.

Felelős szerkesztő: Somfai János.

Vonatok érkezése és indulása Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekről.

Érvényes 1912. évi október hó 1. napjától.

ÉRKEZIK.

Nagybecskereki pályaudvarra.

	óra	perc
Temesvár—Versec—Zsombolyáról délelőtt . . .	9:28	
Pancsováról délután	7:04	
Budapest—Szegedről reggel	6:20	
Budapest—Szegedről délután	3:15	
Szegedről délelőtt	9:34	
Budapest—Nagykikindáról este	9:21	
Szécsányból este	6:40	

Nagybecskerek-bégap. pályaudvarra.

Zsomb.—Versec—Alibunár—Temesvárról este	8:16
Módosról reggel	6:30
Pancsováról reggel	8:28
Zsombolyáról keskenyvágányu vonalon reggel	8:23
Zsombolyáról keskenyvágányu vonalon délután	4:11
Zsombolyáról keskenyvágányu vonalon este	9:34
Szécsányból este	6:29

INDUL.

Nagybecskereki pályaudvarról.

Pancsovára délelőtt	8:10
Pancsovára este	7:27
Szeged—Budapestre reggel	7:20
Szeged—Budapestre délelőtt	11:27
Szeged—Budapestre este	7:27
Szegedre délután	1:17
Szeged—Nagykikinda—Budapestre reggel	6:21
Karlovára délelőtt	10:00

Nagybecskerek-bégap. pályaudvarról.

Zsombolya—Temesvár—Versecre délután . . .	4:15
Temesvár—Versecz—Antalfalva—Pancsova—Alibunára reggel	3:33
Zsombolyára keskenyvágányu vonalon reggel	2:26
Zsombolyára keskenyvágányu vonalon délelőtt	11:55
Zsombolyára keskenyvágányu vonalon délután	5:25
Módosra reggel	6:35
Zsombolyára délelőtt	10:59

Torontálvármegye közigazgatási bizottságától.

3773—1912. kb. 1132—3.2

Hirdetmény.

A nagyméltóságú kereskedelemügyi m. kir. miniszterium 62634—1912. sz. a. kelt rendeletével a felső torontáli ármentesítő társulat által teljesítendő töltés-erősítési munkálatok céljaira Karlova község határában szükséges földterületekre nézve a kisajátítási eljárást elrendelvé, a tárgyalás folyó évi október hó 19-ikén d. e. 8 órakor Karlova községében (község-házánál) fog megtartatni. Felhivatnak tehát az érdekelt felek, hogy fenti időre kitűzött tárgyaláson annál inkább megjelenjenek, minthogy a bizottság a kisajátítási terv megállapítása felett akkor is érdemileg határoz, ha az érdekelt felek közül senki sem jelenik meg. A kisajátítási tervrajz és összeírás Karlova község-házánál 15 napi közzemlére kitétetett.

Kelt Nagybecskereken, 1912. évi szeptember hó 22-ikén.

Torontálvármegye közigazgatási bizottsága.

Dr. Dellimanics s. k., főispán.

867. Bvk. 1912. sz. 1142—1

Árverési hirdetmény.

A budapesti VI. ker. kir. járásbíróság 1912. évi Sp VII. 1519/2. számú végzésével megkeresett nagybecskereki kir. járásbírósnak 1912. évi V. 1180. számú végzése folytán Pajor és Griesz javára 571 korona 14 fillér tőkekövetelés és járulékaik erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán 1912. évi augusztus hó 28. napján lefoglalt és 1372 koronára becsült ingóságokra az árverés elrendeltetvén, annak Nagybecskereken Tomasoúci-ut 18. sz. a. leendő megtartására határidőül 1912. évi október hó 10. napjának délután 3 órája kitűzetik az 1912. évi V. 1180/2. sz. a. k. végzés alapján.

Az árverés alá kerülő ingóságok megjelölése: szobáruk, varrógép.

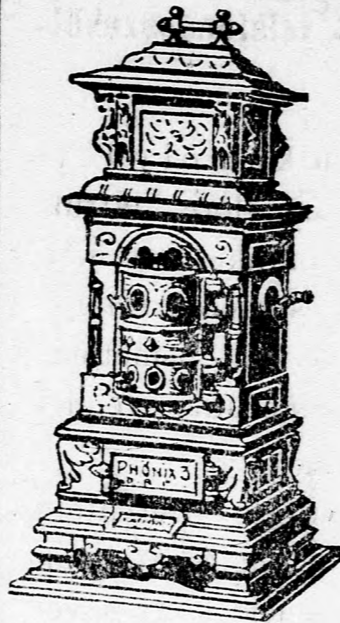
Az árverés az 1908. évi XLI. t.-c. 20. §-a értelmében még a következő foglaltatok részére is elrendeltetett: Eisenstädter S. és Társai 1546 korona 46 fillér.

Nagybecskereken, 1912. évi szeptember hó 23. napján.

Schmelz, kir. bir. végrehajtó.

Riessner-kályhák,

a világ legjobb és használatban legtakarókosabb folytonégőj.

Egészségi szempontból a legideálisabb rendszer.

Egyszeri betüzeléssel egész télen ég, mi által a sok fáradsággal és költséggel járó mindennapi betüzelés megtakarítatik

Látható tűz. Eredeti biztonsági szabályozó.

Gázomlás vagy robbanás teljesen kizárva, ellenben mindig egyenletes és egészséges melegség, különösen a szoba alsó légrétegeiben is.

Egyedüli elárúsítás Nagybecskerek és vidéke részére:

Boleszny Antal vaskereskedésében az arany kaszához
Hunyadi-utca 606 37. 1020—40 28

Zsombolyai járás főszolgabirájától.
7436/1912. szám. 1143—1

Pályázati hirdetmény.

Zsombolya községnél az árvtári tollnok s fogyasztási adókezelőségi könyvelő állás elhalálozás folytán megüresedvén, ennek betöltésére ezennel pályázatot hirdetek.

Ezen állás javadalmazása:

Évi 1200 korona törzsfizetés, 400 korona lakbér és 5-ször 100 korona ötödéves korpótlék.

Felhívom a pályázni óhajtokat, hogy eddigi alkalmaztatásukat és minősítésüket igazoló szabályszerűen felszerelt pályázati kérvényüket hozzám folyó évi október hó 22-én délután 5 óráig nyújtsák be, mert az elkésve érkező kérvényeket figyelembe nem veszem.

A választási határidőt a pályázati hirdetmény lejártá után fogom kitűzni.

Zsombolya, 1912. évi szeptember 25-én.

Fóris, főszolgabíró.

1118—x 3

Garçon lakás

mely áll egy udvari és egy utcai külön bejárattal, elegánsan butorozott, egymásba nyíló szobából, — kiadó Melencei-utca 289/7. sz. a.

MENCZER LIPÓT HÁZÁBAN.

Kapható: Czika József gyógyszerárán és Kovács Sándor drogeriájában. 892-100.74

Strazzista és másodkönyvelő kerestetik.

Ajánlatok: Messinger József és Fiai Nagyikinda küldendők. 1140—11

Egy idevaló 38 éves, nős, intelligens ember, aki nagyobb óvadékkal rendelkezik, keres egy jó megbízható

állást

mint intéző, tisztartó, üzletvezető vagy mint utazó. Beszél magyarul, németül, szerbül, tótul, csehül és angolul.

Szives megkeresések: 1912 Post restante Nagybecskerek kéretnek. 1131—1

Elsőrendű irodai erő

gyakorlott magyar-német levelező, mérlegképes könyvelő, megfelelő állást keres, esetleg felnap alkalmazást is elfogad.

Cim e lap kiadóhivatalában. 1144—1.1

TÓTH JÓZSEF
ANOGG FÉRFI- ÉS NŐI-SZABÓ

NAGYBECSKEREK
HUNYADY FŐ-UTCA

1109—6.3

Hirdetéseket jutányos árért közöl a „Torontál” politikai napilap kiadóhivatala, mely lap a legrégebb, legelterjedtebb, legolvasottabb napilap Torontálvármegyében.